



ע"פ 42146/02/15 - יעקב בכר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

06 מאי 2015

ע"פ 42146-02-15 בכר נ' מדינת ישראל

בפני הרכב כב' השופטים:

רון שפירא, סגן נשיא [אב"ד]

אברהם אליקים

בטינה טאובר

המערער

יעקב בכר

ע"י עו"ד רן שחם (סנגוריה ציבורית)

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות פלילית מחוז חיפה

פסק דין

השופטת ב' טאובר:

הערעור בתמצית

1. בפנינו ערעור הנאשם, (להלן: "**המערער**"), על פסק דינו של בית המשפט השלום בקריות (כבוד השופטת הבכירה רמה לאופר חסון), שניתן ביום 07/01/15 במסגרת ת"פ 8836-01-12.

2. בית משפט קמא הרשיע את המערער על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן באיומים- מספר עבירות לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, (להלן: "**חוק העונשין**") ובהיזק לרכוש במזיד- עבירה לפי סעיף 425 לחוק העונשין.

בהמשך להרשעתו גזר בית משפט קמא על המערער את העונשים שלהלן: מאסר על תנאי בן 4 חודשים לתקופה של 12 חודשים, והתנאי הוא כי המערער לא יעבור בתקופת התנאי כל עבירה של אלימות מילולית ויורשע בגינה; וקנס בסך של 1,500 ₪ אשר ישולם ב-3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים או 2 חודשי מאסר תמורתו.

ערעור המערער מופנה כנגד הרשעתו בדיון.



כתב האישום המתוקן וההליך בפני בית משפט קמא

3. ביום 10/07/13 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון במסגרתו תוקן כתב האישום. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי במועדים הרלוונטיים לכתב האישום היו המערער וגב' ד' ב' (להלן: "המתלוננת"), גרושים זה מזו ושניהם התגוררו באותה דירה (להלן: "הדירה").

על פי הנטען בכתב האישום המתוקן, ביום 30/06/09 בשעות אחר הצהריים, התקשר המערער מספר פעמים למתלוננת ואיים עליה בפגיעה שלא כדין בגופה, באומרו לה: "אני אחתוך לך את הפנים, אני אשפוך עליך ועלי נפט ואשרוף את שנינו". זאת בכוונה להפחידה או להקניטה. עוד באותו יום, בשעה 18:50 או בסמוך לכך, בתחנת זבולון, במהלך מתן עדותה לחוקרת ל' ה' בגין האירוע האמור, התקשר המערער למתלוננת פעמיים ואיים עליה בפגיעה שלא כדין בגופה, באומרו לה: "אני אשפוך עליך פח שמן ואשרוף אותך, אני אקח אותך ביחד איתי", וזאת בכוונה להפחידה או להקניטה.

עוד צוין בכתב האישום המתוקן, כי שבוע עובר למועד האירוע המתואר, במועד מדויק שאינו ידוע למשיבה, כאשר שהו המערער והמתלוננת בדירה, איים המערער על המתלוננת בפגיעה שלא כדין בגופה באומרו לה: "אני אשיג נשק ממישהו וארצח אותך ואותי", וזאת בכוונה להפחידה או להקניטה.

בנוסף נטען בכתב האישום המתוקן, כי חצי שנה עובר למועד האירוע הראשון, בדירה, הרס המערער נכס במזיד ושלא כדין, בכך שהכה עם ידו בתמונה ושברה. כן שבר המערער את מכשיר הטלפון.

4. כאמור, ביום 10/07/13 הודה המערער בעובדות כתב האישום המתוקן, והוסכם בין הצדדים, כי בטרם הרשעתו יישלח המערער לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר בעניינו. על כן דחה בית משפט קמא את המשך הדיון בעניינו של המערער תוך הפנייתו לשירות המבחן. לצד זאת, הובהר למערער, כי אין בעצם דחיית הדיון והפנייתו לשירות המבחן, כדי להצביע על הבעת עמדה כלשהי של בית המשפט לעניין הרשעה/אי הרשעה וכן לעניין העונש שייגזר על המערער בסופו של ההליך.

5. ביום 24/03/14 התקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו של המערער. מהתסקיר עולה, כי המערער, בן 56, גרוש מזה 7 שנים ואב לחמישה ילדים בגילאי 8-28. כן עולה מהתסקיר, כי זמן קצר לפני הגשת התסקיר נקלט המערער לעבוד כסדרן בתחנת מוניות, בה עבד בעבר כנהג מונית.

שירות המבחן התרשם, כי המערער לוקח אחריות על ביצוען של העבירות המיוחסות לו. בנוסף, מהתסקיר עולה, כי על פי דבריו של המערער, בתקופה בה התרחשו האירועים המתוארים בכתב האישום המתוקן, בשנת 2009, המערער והמתלוננת היו גרושים אולם חיו תחת קורת גג אחת. כן ציין



המערער בפני שירות המבחן, כי בתקופה האמורה התקשה המערער להתפרנס והיה במצב של דיכאון וחשד שגרושתו יצרה קשר עם גבר אחר. בנוסף, טען המערער בפני שירות המבחן, כי מעשיו נעשו כאשר היה המערער תחת השפעת אלכוהול, ומתוך תחושות של תסכול, קורבנות וחוסר אונים. יחד עם זאת, כיום מבין המערער, כי האופן בו התנהג הפחיד את המתלוננת, וכי אין המדובר בדפוס התנהגות שלו.

על פי האמור בתסקיר, בשיחה שקיימה קצינת המבחן עם המתלוננת, מסרה המתלוננת, כי באותה תקופה בה בוצעו העבירות, המערער נהג לשתות אלכוהול, לא עבד והיה תחת לחץ ובמשבר. כן ציינה המתלוננת בפני קצינת המבחן, כי המדובר באירועים נדירים שלא אפיינו או מאפיינים את המערער כיום. בנוסף, ציינה המתלוננת, כי לאורך כל השנים, המערער היה בן זוג ואב טוב ומיטיב, תומך, דואג ונוכח.

מעבר לאמור התרשם שירות המבחן, כי המערער הינו אדם וורבאלי, בעל הערכה עצמית נמוכה, אשר לאורך השנים התקשה לשמור על יציבות תעסוקתית לאור המשבר הכלכלי והאישי שחווה. להערכתו של שירות המבחן, המערער אינו בעל דפוסי חשיבה או התנהגות עבריינית ונראה כי הסתבכותו בעבירות נשוא כתב האישום המתוקן, אינה מאפיינת את התנהלותו בדרך כלל וכי היא קשורה לתקופה של מצוקה כלכלית וזוגית, בה חש שכל אשר בנה בחייו נהרס מול עיניו.

שירות המבחן העריך, כי לאור העובדה שחלפו 5 שנים ממועד ביצוע העבירות, משעולה, כי המערער נעדר עבר פלילי וכן לאור העובדה כי המתלוננת הינה אישה אסרטיבית, עצמאית ומתפקדת שלא הביעה כל חשש מהמערער, קיימת רמת סיכון נמוכה להישנות העבירות.

לאור כל האמור, המליץ שירות המבחן לשקול אפשרות שלא להרשיע את המערער בדין. יחד עם זאת, הומלץ לשקול להטיל על המערער צו פיקוח של שירות המבחן לתקופה של שנה, כאשר צוין, כי במידה והמערער לא יעמוד בתנאי צו המבחן ניתן יהיה לפנות בבקשה לדיון חוזר בעניינו.

6. ביום 10/12/14 שמע בית משפט קמא את טיעוני הצדדים הן לעניין הרשעה/אי הרשעה והן לעניין העונש.

7. ביום 07/01/15 ניתן פסק דינו של בית משפט, נשוא הערעור שבפנינו.

בית משפט קמא ציין בפסק דינו, כי הכלל הוא, כי מי אשר נמצא אשם בביצוע עבירה, יורשע בדין, וכי הימנעות מהרשעה הינה החריג לכלל ותיעשה רק במקרים יוצאי דופן. בנסיבות המקרה הנדון ולאור חומרת האיומים סבר בית משפט קמא, כי אין מקום והצדקה לסטות מן הכלל ולהימנע מהרשעת המערער, אשר הודה במיוחס לו.



עוד ציין בית משפט קמא, כי גם הטענה שהרשעת המערער עלולה לפגוע בעתידו המקצועי, כנהג מונית, לא הוכחה כנדרש ועל כל פנים, אין בידי הנאשם רישיון המאפשר לו לשמש נהג מונית.

לאור האמור, הרשיע בית משפט קמא את המערער במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, בציינו כי אין בתסקיר שירות המבחן כדי לכבול את שיקול דעתו של בית המשפט בעניין זה.

באשר לעונש- העמיד בית משפט קמא את מתחם העונש ההולם בגין מכלול העבירות על מתחם שנע בין מאסר על תנאי למאסר בן 12 חודשים.

בכל הנוגע לעונש המתאים למערער בגדרי המתחם, ועל רקע עברו הנקי של המערער, הנסיבות בהן נעברו העבירות, הודאתו של המערער ולקיחת האחריות על ידו, תיקון כתב האישום, עמדת המשיבה לעונש, השיהוי הניכר אשר חל בהגשת כתב האישום כמו גם חלוף הזמן מאז הגשת כתב האישום ועד למועד מתן פסק הדין ולאור עמדת המתלוננת, גזר בית משפט על המערער את העונשים המפורטים בסעיף 2 לעיל.

8. המערער אינו משלים עם פסק דינו של בית משפט קמא ומכאן הערעור שבפנינו.

טענות המערער

9. במסגרת הודעת הערעור טען ב"כ המערער, כי טעה בית משפט קמא עת קבע, כי נוכח חומרת האיומים אין מקום והצדקה לסטות מן הכלל ולהימנע מהרשעתו של המערער. נטען, כי חומרת העבירה לכשעצמה ובוודאי שסוג העבירה בה הורשע המערער, אין בהם כדי למנוע מבית המשפט שלא להרשיע את המערער.

כן טען ב"כ המערער, כי בהתאם לפסיקת בתי המשפט, בבואו של בית המשפט לבחון את שאלת ההרשעה עליו לשקול שיקולים נוספים כגון, עבר פלילי, נסיבות ביצוע העבירה, מידת הפגיעה במתלונן, הסבירות לביצוע עבירות בעתיד, האם העבירות משקפות דפוס התנהגות של הנאשם, יחסו של הנאשם לעבירה וקבלת אחריות עליה והשפעת ההרשעה על תחומי פעילותו. בהקשר זה נטען, כי אף שבית משפט קמא ציין בפסק דינו את הנתונים האמורים ואשר קיבלו ביטוי בתסקיר שירות המבחן ובדברי המתלוננת בפני קצינת המבחן, עדין שיקולים אלה לא קיבלו משקל ראוי שהיה בו כדי להביא לאי הרשעתו של המערער.

עוד טען ב"כ המערער, כי מן הראוי היה לתת משקל משמעותי יותר לשיהוי בהגשת כתב האישום כמו גם לתקופה שחלפה מאז ביצוע העבירות ועד למתן פסק הדין, תקופה העומדת על 6 שנים, במהלכה



לא חזר המערער על מעשיו, דבר שמלמד לגישת ב"כ המערער על כך, כי מעשי המערער אינם מאפיינים את אורח חייו והיותו אזרח שומר חוק ללא כל דפוסים עבריינים.

עוד נטען, כי לכל השיקולים האמורים מן הראוי היה להוסיף משקל נוסף ליחסו של המערער לעבירות, לצער שהביע על הדרך בה נהג ולהתרשמות שירות המבחן כי המערער לוקח אחריות על מעשיו.

הוסיף ב"כ המערער וטען, כי שגה בית משפט קמא עת קבע כי לא הוכח בפניו כי הרשעה עלולה לפגוע בעתידו המקצועי כנהג מונית. בהקשר זה נטען, כי בית משפט קמא התעלם מהמסמכים שהוגשו לתיק בית המשפט, מהם עולה, כי המערער מועסק כיום כסדרן משום שרישיונו נשלל בשל חוב להוצאה לפועל וכי בעבר עבד באותה חברה כנהג מונית. בנסיבות האמורות טען המערער, כי הותרת ההרשעה על כנה תפגע פגיעה חמורה בקידומו המקצועי ובשיקומו. כן נטען, כי בנסיבות המקרה ומשמדובר במערער כבן 57, אב לחמישה ילדים שתומך בפרנסת המשפחה, הרי שסוג העבירה מאפשר לוותר על הרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה.

בדיון שהתקיים בפנינו ביום 16/04/15 חזר ב"כ המערער על נימוקי הערעור והפנה לאסופה של פסקי דין שעניינם בקריטריונים הנשקלים לצורך העדר הרשעה.

כן הבהיר ב"כ המערער, כי במסגרת הליכי פשיטת רגל המתנהלים כנגד החייב בתיק פש"ר 28462-04-13 בוטלו ההגבלות שהושתו על המערער מכוח תיק ההוצל"פ ובכללם גם המגבלה על רישיון הנהיגה של המערער.

לאור האמור מבקש המערער, לבטל את ההרשעה ולהטיל עליו צו מבחן בהתאם להמלצת שירות המבחן.

טענות המשיבה

10. ב"כ המשיבה סבורה מנגד, כי דין הערעור להידחות. לטענת ב"כ המשיבה בית משפט קמא שקל את כל השיקולים בעניין הרשעתו של המערער והחליט לבסוף להרשיעו. נטען, כי אין בהחלטת בית משפט קמא משום טעות משפטית המצדיקה התערבות, בפרט משמדובר בדברי אלימות קשים בהם השתמש המערער כלפי המתלוננת.

עוד טענה ב"כ המשיבה, כי הזמן שחלף עד להגשת כתב האישום נלקח בחשבון, עובדה הנלמדת מכך שהמשיבה לא עמדה על גזירת מאסר בפועל על המערער, כפי שנהוג לבקש בתיקים מן הסוג הנדון.

באשר לטענת המערער ביחס לפגיעה בעתידו התעסוקתי, טענה ב"כ המשיבה, כי בצדק קבע בית



משפט קמא שטענה זו לא הוכחה במידה מספקת, שעה שללא קשר לתיק נשוא הערעור היו למערער חובות בגין נפתח נגדו תיק הוצל"פ במסגרתו נשלל רישיונו של המערער והוא עבד כסדרן.

לנוכח האמור טענה ב"כ המשיבה, כי החלטת בית משפט קמא להרשיע את המערער הינה החלטה סבירה שאין מקום להתערב בה.

דין והכרעה

11. ערעור המערער מופנה כאמור כנגד החלטת בית משפט קמא להרשיעו בדין. סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"), קובע, כי בתום בירור האשמה, על בית המשפט לזכות את הנאשם או להרשיעו. מכאן, ברי כי הכלל הוא, כי מי שנמצא אשם בביצוע עבירה יורשע בדין, כך שהימנעות מהרשעה היא חריג לכלל, שיופעל, אפוא, במקרים נדירים בלבד. ראה: רע"פ 3589/14, **לוזון נ' מדינת ישראל**, (פרסום נבו), 10/06/14.

על פי ההלכה הפסוקה, בית המשפט ימנע כאמור מהרשעת נאשם שאשמתו הוכחה רק בנסיבות חריגות שבהן יוכח כי הנזק שייגרם לנאשם מההרשעה גבוה יותר מהתועלת שתצמח ממיצוי הדין עם הנאשם, והדבר מותנה בשני תנאים עיקריים: האחד, עניינו בשאלה אם יש בעצם ההרשעה כדי להביא לפגיעה חמורה ובלתי מידתית בשיקום הנאשם. והשני, הוא כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה, לרבות, שיקולי גמול והרתעה. לעניין זה, אפנה לדבריו של בית המשפט העליון ב-ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ"ב(3) 337 (1997), (להלן: "**הלכת כתב**"), אשר התווה בהלכה האמורה, את השיקולים שיש לשקול בשאלה, מתי רשאי בית המשפט להימנע מהרשעת נאשם שאשמתו הוכחה בדין, בציינו כדלקמן:

"בפסיקתנו נקבע כי המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ראו ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל, תקדין-עליון, כרך 737, 85(3).

7. תכליתו של סעיף 71 לחוק, כפי שהיא משתקפת גם מן ההסטוריה החקיקתית שלו, דומה איפוא לתכלית סעיף 1 לפקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשעה. מטרת שני אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאילו מתווספים שיקולים אחרים הנובעים מאופיה של העבירה.

אכן, ענישתו של נאשם היא אינדוידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על -יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.



**הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים:
ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם;
ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן
מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".**

וראה גם:

רע"פ 7224/14 משה פרנסקי נ' מדינת ישראל, (פרסום נבו), 10/11/14;

רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל, (פרסום נבו), 26/04/14;

רע"פ 1439/13 קשת נ' מדינת ישראל, (פרסום נבו), 04/03/13.

12. במקרה הנדון, אין ולא יכולה להיות מחלוקת בדבר חומרת העבירות שביצע המערער, בפרט משמדובר בדברי איומים כה קשים שהופנו כלפי גרושתו של המערער. בהחלט סבורה אני, כי דברי המערער ראויים לגינוי ויש להוקיעם. עם זאת, בנסיבות המתוארות, סבורני, כי מן הראוי היה לאמץ את המלצת שירות המבחן ובכלל זה, להימנע מהרשעת המערער בדין.

13. ערה אני לעובדה, כי המלצת שירות המבחן הינה בבחינת המלצה בלבד ואין בכוחה לחייב את בית המשפט, כי אם הדבר נתון לשיקול דעת המותב הדן בתיק. ואולם, אין להתעלם מכך, כי תסקיר שירות המבחן הינו כלי חשוב, באמצעותו ניתן לרדת לעומקם של נסיבותיו האישיות של הנאשם ולעמוד על הגורמים שהביאו להידרדרותו לביצוע העבירות, כמו גם לבחינה מעמיקה ומקצועית של סיכויי שיקומו. קצין המבחן אינו מייצג את אחד הצדדים להליך הפלילי, אלא הוא משמש כ"זרועו הארוכה של בית המשפט", ומהות תפקידו מסתכמת בבחינת נושאים שבית המשפט עצמו מתקשה לבדוק ולבחון, כך שבנסיבות המתאימות נכון יהיה לתת משקל משמעותי יותר לאמור בתסקיר ואף לאמצו. ראה: ע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל, (פרסום נבו), 03/09/12.

בענייניו, המדובר במערער, בן 58, אב לחמישה ילדים, אשר נקלע למשבר כלכלי ואישי בחייו שבעטיו נפגם תפקודו. לצד זאת, וכפי שפורט בתסקיר שירות המבחן בהרחבה, נראה, כי חרף הקושי אליו נקלע המערער, מנסה הוא לחזור ולהשתלב בחברה כאדם נורמטיבי, לקח אחריות על מעשיו, והביע חרטה. בהקשר זה ולנוכח התרשמותו של שירות המבחן מהמערער העריך שירות המבחן, כי הסיכוי להישנות עבירות דומות על ידי המערער הינו נמוך.

מעבר לכך, גם המתלוננת ציינה בפני שירות המבחן, כי בתקופת האירועים נשוא כתב האישום המתוקן, המערער לא עבד והיה נתון תחת לחץ ובמשבר, וכי האירוע אינו מאפיין את התנהגותו של המערער בעבר ואף לא כיום.



לאור האמור בתסקיר שירות המבחן, שהינו כאמור הגוף האמון על בחינת נסיבותיו האישיות של המערער ובכלל זה סיכויי שיקומו, הרי שסבורה אני, כי אין בעצם ביטול ההרשעה תוך הפניית המערער לפיקוח שירות המבחן כפי שהומלץ על ידי שירות המבחן, כדי לגרום לפגיעה קשה בשיקולי ענישה אחרים. זאת, בין היתר לאור העובדה, כי מעשי המערער אינם נובעים מדפוס התנהגות קבוע של המערער, כי אם מדובר במעשה רגעי שנגרם בעקבות המשבר הכלכלי והאישי בו היה שרוי המערער בתקופת ביצוע העבירות.

14. מעבר לאמור, מקובלת עלי טענת ב"כ המערער, כי הותרת הרשעת המערער על כנה יש בה כדי לפגוע בסיכויי פרנסתו העתידיים של המערער. אמנם, המערער עובד כסדרן בתחנת מוניות בה עבד בעבר כנהג מונית. ואכן מהמסמכים שהונחו בפנינו, עלה, כי רישיונו של המערער נשלל בעקבות תיק הוצל"פ שנפתח כנגד המערער עקב חובותיו. יחד עם זאת, ולאחר שהמערער הגיש בקשה למתן צו כינוס והכרזתו כפושט רגל, בוטלו במסגרת צו הכינוס ההגבלות שהוטלו על רישיונו של המערער. מכאן, שהותרת ההרשעה על כנה יש בה כדי למנוע ממנו לחזור ולשמש כנהג מונית, עיסוק שקיימת לגביו וודאות תעסוקתית גבוהה בהרבה, ובאופן שיש בהרשעה כדי לפגוע פגיעה ממשית בפרנסתו של המערער.

15. על כן, סבורה אני, כי בנסיבות העניין, מתקיים התנאי של "מידת ודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי" לפגיעה בלתי מידתית בעתידו ובסיכויי שיקומו של המערער.

16. אוסיף עוד, כי לטובת המערער עומדים גם מספר טעמים שראוי היה לתת להם משקל משמעותי יותר בבחינת עונשו של המערער ובכלל זה עצם ההרשעה כרכיב עונשי. כך למשל, ניתן למנות את חלוקף הזמן עד להגשת כתב האישום. עניינינו במספר אירועי איומים אשר נעברו עוד בשנת 2009 כלפי גרושתו של המערער. בנוסף, המערער לא ביצע כל עבירה נוספת ממועד ביצוע העבירות המיוחסות לו ועד למתן פסק הדין בעניינו בשנת 2014, היינו במסגרת פרק זמן של 5 שנים, דבר שיש בו כדי להצביע על כך, כי אין המדובר בדפוס התנהגות של המערער, כי אם במעידה חד פעמית כתוצאה מהמשבר הקשה שחוה המערער באותה תקופה.

17. אשר על כן, משמדובר במקרה חריג שבו קיים חשש ממשי שהרשעתו של המערער תיפגע בפרנסתו ושיקומו, לאור נסיבות ביצוע העבירות, פרק הזמן שחלף ממועד ביצוען, ולאור גם נסיבותיו האישיות של המערער כפי שפורט בהרחבה בתסקיר שירות המבחן, סבורני, כי במקרה זה שיקולי השיקום גוברים על שיקולי האינטרס הציבורי שבענישה מרתיעה.

18. לאור כל האמור, וככל שתישמע דעתי, אציע לחברי לקבל את הערעור ולבטל את הרשעתו של המערער בדיון. פועל יוצא מן האמור, כי גם עונש המאסר על תנאי והקנס הכספי שהושת על המערער מתבטל. יחד עם זאת וברוח האמור גם בחוות דעתו של האב"ד, אציע להעמיד את המערער תחת פיקוחו של שירות המבחן לתקופה של 24 חודשים במהלכה יעבור המערער תכנית טיפולית כפי שיקבע



על ידי שירות המבחן.

למען הסר ספק יובהר למערער, כי ככל שבמהלך תקופת צו הפיקוח יסטה המערער מהמסלול הנורמטיבי ויבצע כל עבירה אחרת, פתוחה הדרך בפני שירות המבחן להחזיר את עניינו לבית המשפט שיחזור וידון בענישתו ובכלל זה להרשיעו בעבירות נשוא הערעור.

בטינה טאובר, שופטת

השופט א' אליקים:

איני מסכים לחוות דעתה של חברתי כב' השופטת בטינה טאובר.

לדעתי לא ניתן לקבוע כי במקרה זה סטה בית משפט קמא סטייה קיצונית מרמת הענישה הראויה ורק בהתקיים תנאי זה אנו צריכים להתערב בפסק דינו, ראו לענין זה פסק דינה של כב' הנשיאה מרים נאור, בע"פ 5369/13 **פלוני נגד מדינת ישראל** (10.2.2015).

עוד אזכיר כי הערכאה הדיונית יכולה לבחור במקרה החריג של אי הרשעה, רק בהתקיים שני תנאים מצטברים, ואף אחד מהם לא מתקיים במקרה זה.

לענין המסגרת הנורמטיבית אפנה לפסק דינו של כב' הנשיא בדימוס, השופט אשר גרוניס שניתן בהרכב של 7 שופטים:

"נקבע אך שאפשרות זו מיועדת למקרים חריגים, בהם מצא בית המשפט כי הרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, וכי נוכח מידת חומרתה של העבירה ניתן לוותר על הרשעה, מבלי לפגוע פגיעה משמעותית במטרות הענישה האחרות. עוד נקבע שיש להימנע מהרשעה רק בנסיבות יוצאות דופן, כאשר היחס בין הנזק הצפוי לנאשם כתוצאה מההרשעה לבין חומרת העבירה והתועלת של ההרשעה לאינטרס הציבורי אינו סביר. מכאן, שהאפשרות לא להרשיע מיועדת לעבירות שאינן חמורות, ולנאשמים בעלי פוטנציאל שיקום משמעותי" דנ"פ 8062/12 **מדינת ישראל-המשרד להגנת הסביבה נגד חברת נמלי ישראל - פיתוח ונכסים בע"מ** (2.4.2015).

אם נבחן את התנאי הדין בפגיעה חמורה בשיקום המערער, מעיון בתסקיר שירות המבחן עולה כי לא מדובר על שיקום הנאשם בשום צורה שהיא, לא הוכנה לו תוכנית ולא מיועדת לו תוכנית טיפולית ומפי המערער בשיחה עם קצינת המבחן נאמר כי הוא שולל נזקקות טיפולית אינטנסיבית אך ביטא נכונות להיות בקשר עם שירות המבחן.

מיותר לציין כי ממועד ביצוע העבירות, חלפו כ-5 שנים, במהלכן לא היה המערער בהליך שיקומי כל שהוא.



משתמע מהתסקיר כי לא בשיקום מדובר אלא בחשש שהרשעה תביא לשלילת רישיון נהיגה במונית, ואניח מכאן כי משתמע קשר בין עבודה, נהיגה במונית ושיקום, אלא שהעובדות מצביעות על העדרו של קשר שכזה.

המערער לא טרח להמציא לקצינת המבחן מסמכים בענין עבודתו כנהג מונית, (ראו פסקה תחתונה בעמוד ראשון לתסקיר) והוא גם לא טרח לעשות כן לשיבת הטיעונים לעונש, אמנם לאחר מכן הגיש הסנגור 3 מסמכים שמהם ניתן לראות כי צדק בית משפט בקביעתו:

"גם הטענה כי הרשעה עלולה לפגוע בעתידו המקצועי, כנהג מונית, לא הוכחה לי כנדרש ועל כל פנים, אין בידי הנאשם כיום רישיון המאפשר לו לשמש כנהג מונית ועבד כסדרן בתחנת מוניות".

המערער בחר שלא לתאר במפורט ממתי היה נהג מונית וכיצד התמודד מבחינת עבודתו/שיקומו משנשלל רישיונו בגין חובות הוצל"פ. מהחלטת בית המשפט שדן בפשיטת הרגל עולה כי בתיק פש"ר 13-04-28462, בוטלו ביום 12.12.2013 כל ההגבלות שהוטלו עליו בנושא רישיון הנהיגה. המערער הורשע רק ביום 7.1.2015 (בעת הכרעת הדין נשמרה קביעה זו לסוף ההליך), ומיד נשאלת השאלה אם רישיון הנהיגה כה חיוני לשיקומו מדוע במשך 13 חודשים לא דאג לדאוג לקבלו מחדש (אזכיר כי בית משפט קמא התייחס לנושא כאמור לעיל).

המערער הגיש לאחר הטענות לעונש מכתב מיום 20.3.2014 מחברת מוניות שעל תוכנו לא ניתן לבסס דבר, במכתב מצוין שהמערער "נמצא כרגע בשלילת רישיון למונית ע"י הוצל"פ", למרות שהשלילה בוטלה 4 חודשים לפני כן, ומשום מה לא מצוין כמה זמן עבד באותה חברה כנהג מונית וממתי התחיל לעבוד כסדרן.

עוד צרף בקשה לקבלת רישיון נהיגה למונית מיום 17.8.2014 והחלטה לפיה הבקשה נדחתה כי נכשל במבחן התאוריה, כך שהיום לא עומדת קבלת רישיון נהיגה על הפרק וההרשעה בתיק זה לו תוותר, לא תפגע בצורה כל שהיא במשיב.

מיותר לציין כי סעיף 14 **לפקודת התעבורה [נוסח חדש]**, אליו הפנה הסנגור בעת שצירף את המסמכים קובע כך:

"זכאי לקבל רישיון להפעלת מונית, מי שנתקיימו בו כל אלה:

(1) הוא תושב ישראל;

(2) לא הורשע בעבירה שלדעת ועדת המוניות, מפאת חומרתה או נסיבותיה,

יש בה כדי למנוע מתן רישיון להפעלת מונית או שחלפה לגבי ההרשעה תקופת

ההתיישנות לפי חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981..."

לא הובאו ראיות כי ועדת המוניות מנעה או תמנע ממנו קבלת רישיון בגין העבירות בהן הורשע.



יצוין כי בתאור עברו התעסקותי של המשיב כמתואר בעמוד השני לתסקיר שירות המבחן, ניתן לראות כי המערער לא שמר על יציבות תעסוקתית עבד "בעבודות מזדמנות שונות" והנהיגה במונית היתה רק בשלב מסוים וכחלק מעבודות אחרות ומכאן שהמערער לא הראה כי תגרם פגיעה ממשית בפרנסתו, להבדיל מאפשרות של פגיעה בלבד ובינתיים מדובר באפשרות תאורטית.

ולענין זה אפנה להחלטת בית המשפט העליון:

"אשר לטענת המבקש בדבר הפגיעה האפשרית בעתידו המקצועי, סבורני כי אין מקום לקבלה. על האפשרות להימנע מהרשעת נאשם שעבר עבירה, עמדתי, בין היתר, ברע"פ 54/15 פלוגי נ' מדינת ישראל (27.1.2015), וצינתי כי: ... בית המשפט המחוזי קבע במפורש, כי לשיטתו, אפילו אם לא ימשיך המבקש בעבודתו בנציבות כבאות והצלה, "הכשרתו המקצועית [של המבקש] תאפשר לו להשתלב במקום עבודה אחר". עולה מכך, כי לא צפויה כל "פגיעה חמורה" בשיקום המבקש, המצדיקה, כשלעצמה, את היעדר הרשעתו בדין", רע"פ 1931/15 מויססקו נגד מדינת ישראל, (26.3.2015).

משלא מתקיים תנאי אחד מתוך שני התנאים המצטברים, מתייטר לבחון את התנאי השני.

לטעמי גם התנאי השני לא מתקיים, בהתחשב במידת חומרתן של העבירות וביחס שבין הנזק הצפוי לנאשם כתוצאה מההרשעה לבין חומרת העבירה והתועלת של ההרשעה לאינטרס הציבורי.

אמנם למערער אין עבר פלילי והוא גם לא ביצע עבירות נוספות, אך חשוב לראות כי במקרה שבפנינו, לא מדובר בעבירה אחת אלא בשלוש עבירות איומים כלפי גרושתו, השניה כשהיא נחקרת בתחנת המשטרה, וקדמו לכך שני מעשי אלימות חצי שנה לפני כן עת שבר תמונה ומכשיר טלפון.

לענין הרשעת בן זוג המאיים על בת זוגתו אפנה למדיניות כפי שנקבעה על ידי בית המשפט העליון בענינו של רופא ללא עבר פלילי שאיים על בת זוגתו ובאותו מקרה המליץ שירות המבחן שלא להרשיעו:

"עניינו של המבקש איננו נמנה על אותם מקרים חריגים, שקיימת בהם הצדקה להימנעות מהרשעה. לענין הפגיעה האפשרית בתוקף רישיונו של המבקש לעסוק ברפואה, יצוין כי עצם קיומה של אפשרות כזו, איננו מצדיק הימנעות מהרשעה (רע"פ 5100/14 מסארוה נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (28.7.2014), וההפניות שם). גם החומרה הגלומה במעשיו של המבקש, בנסיבות המקרה, איננה מצדדת בהימנעות מהרשעה. בין היתר, וכפי שעמדו על כך הערכאות הקודמות, מדובר במעשים שחלק מהם בוצעו במסגרת התא המשפחתי; ספק אם מדובר באירוע חד-פעמי; ובתסקיר שירות המבחן הוזכר סיכון עתידי להישנות מעשים קיצוניים



מצידו של המבקש, רע"פ 1/15 כצמן נגד מדינת ישראל (19.1.2015).

ראו גם החלטת בית המשפט העליון במקרה בו שלח בעל לאשתו (שחיה בנפרד ממנו) מסרונים מאיימים:

"הימנעות מהרשעה הינה חריג שיופעל רק בנסיבות חריגות ויוצאות דופן ביותר, כאשר אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה לבין חומרת העבירה, וזאת כאשר שיקולי ענישה אחרים אינם נפגעים (ראו: ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני פ"ד נד(3) 685 (2000); ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 869 (2003)). במקרה זה, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, האיזון בין נסיבותיו האישיות של המבקש והעובדה כי הוא עלול לאבד את מקום עבודתו, אל מול חומרת מעשיו ושיקולי ענישה והרתעה כלליים אינו מצדיק שימוש בסמכות חריגה זו", רע"פ 2564/11 קנטור נגד מדינת ישראל, (4.4.2011).

מתחם הענישה שקבע בית משפט קמא נע בין מאסר על תנאי ל-12 חודשי מאסר בפועל, בית משפט קמא נתן ביטוי לכל הנסיבות המקלות, לרבות שיהיו של שנתיים וחצי עד להגשת כתב האישום בקובעו עונש של מאסר על תנאי בלבד ואיני סבור כאמור כי מדובר בחריגה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה, מדיניות שצריכה לתת ביטוי לא רק לנסיבותיו האישיות של הנאשם אלא גם לנפגעת העבירה- גרושתו במקרה זה, ששמעה בין כתלי תחנת המשטרה כי מי שאיים לשרוף אותה ולרצוח אותה, ממשיך לאיים כי ישפוך עליה פח שמן ויקח אותה ביחד איתו.

אין מחלוקת כי שיהיו בהגשת כתב אישום יכול וצריך לבוא לידי ביטוי בענישה, איני סבור כי לשיהוי במקרה זה יש רלבנטיות לשיקום, ההמתנה לדיון לא השפיעה על המערער בשום צורה ועינוי הדין צריך להתבטא בעונש הקל שהוטל עליו ולא מעבר לכך.

לסיכום- לו תתקבל דעתי דין הערעור להידחות.

**אברהם אליקים,
שופט**

השופט ר' שפירא, סגן נשיא [אב"ד]:

עיינתי בפסקי דינים של חברי להרכב. דעתי היא כדעתה של השופטת טאובר.

תיקון 113 לחוק העונשין לא שינה את הכלל המנחה בפסיקה ולפיו רמת ענישה היא תמיד נושא שיבחן בהתאם לנסיבות המקרה והנאשם. על עקרון זה הוסיף תיקון 113 את סיכויי השיקום כעילה לסטייה ממתחם הענישה. לעניין זה, עצם ההרשעה היא חלק מרכיב ענישה.



סבור אני כי בנסיבות המקרה שבפנינו הימנעות מהרשעה משרתת מספר תכליות.

התכלית הראשונה היא שיקום נאשם. במקרה שבפנינו מדובר באירוע חד פעמי שאירע על רקע משברי. לא קדמו לו אירועים זהים. גם בשש השנים שחלפו לאחר אותו מקרה נשוא כתב האישום לא אירעו אירועים דומים. כך גם לדברי המתלוננת. בנסיבות אלו, ובשים לב לחלוף הזמן הרב מעת ביצוע המעשה, נראה כי השיקום אינו רק בגדר סיכוי ערטילאי אלא רכיב ממשי המצדיק ללכת לקראת המערער ולא ליצור לו כתם שיעמיד בפניו מגבלות כאלו ואחרות לעניין תעסוקה.

התכלית השניה היא יעילות הפיקוח השיפוטי על המערער. בעוד שהרשעה ביחד עם מאסר מותנה מסיימת, בפועל, את הטיפול השיפוטי והסוציאלי בפרשה נשוא הליך זה דווקא העמדת המערער בפיקוח תוך הימנעות מהרשעה מאפשרת לגורמי הרווחה להמשיך ולסייע למערער, ובצד הסיוע והמעקב נשאר חרב ההליך השיפוטי מונפת ומרתיעה. זאת במובן שאם יחזור המערער לבצע עבירה נוספת (מכל סוג) ניתן יהיה להחזיר את הדיון בעניינו לבית המשפט ולגזור עליו עונש ראוי והולם. סבור אני ששילוב זה משרת הן את עניינו של המערער, הן את עניינה של המתלוננת והן את האינטרס הציבורי.

מטעמים אלו אצטרף לדעתה של השופטת טאובר, תוך שאציע להעמיד את משך הפיקוח לתקופה ממושכת יותר, של שנתיים מהיום.

**רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]**

הוחלט ברוב דעות כאמור בסעיף 18 לפסק דינה של השופטת טאובר.

אנו מבהירים למערער, כי אם יפר את הוראות צו הפיקוח ו/או יבצע עבירה נוספת כלשהי בתקופת הפיקוח, כי אז ניתן יהיה להחזיר את עניינו לדיון בבית המשפט ולגזור את דינו מחדש, והכל בשים לב לעבירות אשר נקבע כי ביצע, כמפורט לעיל.

יש לשלוח עותק מפסק הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, י"ז אייר תשע"ה,
06 מאי 2015, במעמד
הצדדים ובאי כוחם.
**רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]**

בטינה טאובר, שופטת

**אברהם אליקים,
שופט**